

THE RESULTS OF HELMINTOLOGICAL RESEARCHES THE LAKES OF THE NORTH REGION OF
BELARUS

Kukar D.V., aspirant, Subbotin A.M., candidate of veterinary sciences
alex230576@mail.ru

The Vitebsk state academy of veterinary medicine

Summary. The researches about helminthological situation of natural lakes of the North region of Belarus have showed that there are dragonflies and others insects can presence in the biological cycle of the development of trematodes. So it is require absolutely new methods to registration of ecological factors and to development prevention measures against helminthosis of ducks.

Key words: dragonflies, amphibia etc.

УДК 619:616.993.192.6

**КЛІМАТИЧНА КОРЕЛЯЦІЯ ЗАХВОРЮВАНOSTІ СОБАК НА БАБЕЗІОЗ У
М. ПОЛТАВІ ЗА 2010 Р.**

Лепета Л.В., н.с., здобувач
Курман А.Ф. к. біол. н., доцент
Грубіч П.Ю., к. вет. н., ст. н. с.
Мокрий Ю.О., н.с., здобувач
pbivm@ukr.net

Полтавська дослідна станція Інституту ветеринарної медицини НААН, м. Полтава

Анотація. *З'ясовано сезонну динаміку захворюваності собак на бабезіоз та кореляцію кількості випадків із середньомісячною температурою навколишнього середовища в м. Полтаві за 2010 рік.*

Ключові слова: *бабезіоз, собака, кліщ, температура повітря, навколишнє середовище.*

Актуальність проблеми. Бабезіоз собак – протозоозна інвазія, що демонструє значне поширення і щорічний ріст екстенсивності проявів, як у світі, так і в Україні. Це поширення, за висновками світової наукової думки, являє велику небезпеку і пов'язується із явищем глобального потепління [5].

В Україні, особливо в обласних та великих районних центрах, у зв'язку із зростанням щільності погелів'я собак проблема бабезіозу з кожним роком набуває все більшої гостроти [3, 4]. Інвазовані бабезіозом собаки є джерелом зараження кліщів, а ті, в свою чергу, трансваріально передають його наступним поколінням [2].

Завдання дослідження. Провести частотний аналіз у розрізі сезонного співвідношення захворівших на бабезіоз собак та визначити залежність кількості випадків від середньомісячної температури навколишнього середовища у м. Полтаві за 2010 рік, виявивши, таким чином, температурний оптимум прояву максимуму захворюваності.

Матеріал і методи дослідження. Матеріалом для досліджень були статистичні дані з ветеринарних клінік різних форм власності м. Полтави щодо кількості випадків захворювань собак на бабезіоз за 2010 рік.

Середньодобові температури повітря, що лягли в основу підрахунку середньомісячних показників, як другого корелюючого параметру, були отримані із архівів державної гідрометеослужби.

Складання бази даних та проведення обчислень здійснювалось науковцями Полтавської дослідної станції Інституту ветеринарної медицини НААН України за допомогою програми «MS Excel 2007»

Результати дослідження.

На основі зібраної інформації, наданої державними та приватними ветеринарними клініками м. Полтави було вивчено сезонну помісячну динаміку захворюваності собак на бабезіоз, проведено порівняння середньомісячної температури з місячною кількістю випадків у м. Полтаві за 2010 рік. Всього проаналізовано 552 випадки захворювань собак на бабезіоз.

Сезонна помісячна динаміка захворюваності собак на бабезіоз наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняння середньомісячної температури з місячною кількістю випадків у м. Полтаві за 2010 р.

Місяці року	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень	Всього:
Кількість випадків	–	2	14	131	105	56	26	19	80	60	54	5	552
% випадків	–	0,4	2,5	23,7	19	10,1	4,7	3,4	14,5	10,9	9,8	0,9	100
t °C	-9,2	-3,9	0,2	10,5	17,7	22,6	22,6	25,4	15,5	5,6	8,3	-3,8	-

Як видно з таблиці, перші випадки захворювання собак на бабезіоз у 2010 році спостерігалися в лютому місяці.

Найбільша кількість захворювань на бабезіоз в м. Полтаві у весняний період припадає на квітень (23,7 %) та травень (19 %). Найменше випадків реєструвалося протягом всього зимового періоду (1,3 %) та в літній період у липні (4,7 %) та серпні (3,4 %).

Варіабельність показників пояснюється особливостями кліматичних факторів, які обумовлюють активність переносника – кліща.

Як видно із рис. 1, головним фактором, від якого залежить поширення бабезіозу собак є оптимальна для розвитку кліщів-переносників температура навколишнього середовища.

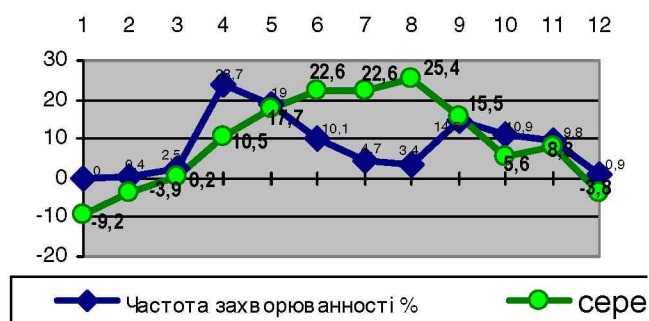

Рисунок 1 Частотно-кліматична кореляція захворюваності на бабезіоз собак у м. Полтава

Температурний інтервал активності кліщів у м. Полтаві тримається в межах від +10°C до 16-18°C і припадає на квітень, травень та вересень місяці, протягом яких спостерігається найбільша кількість випадків бабезіозу собак у місті, чим і пояснюється найбільша кількість випадків захворювання на бабезіоз у дані місяці.

Окремими дослідниками в попередні роки [1] робилися дослідження по ландшафтно-кліматичному аналізу особливостей розповсюдження іксодових кліщів та частоти захворюваності на бабезіоз собак у м. Житомирі. Проте, основним фактором, що сприяє значному зростанню кількості захворювань, автори вважають види ґрунтів в окремих зонах та цикл розвитку кліщів. Не заперечуючи впливу на активність кліщів літньої діпаузи циклу розвитку, наші дані вказують на наявність прямої кореляції з певним діапазоном температури навколишнього середовища.

Висновки

1. Найбільша кількість захворювань собак на бабезіоз в м. Полтаві у весняний період припадає на квітень (23,7 %) та травень (19 %), а восени – на вересень (14,5%) та жовтень(10,9%).

Найменше випадків реєструвалося протягом зимового періоду (1,3%) та в літом у липні (4,7%) та серпні (3,4%).

2. Висока захворюваність собак на бабезіоз у квітні, травні та вересні пояснюється саме рівнем середньомісячної температури в ці місяці, а саме від +10°C до 16-18°C, що становить температурний оптимум для прояву найбільшої активності кліщів-переносників бабезіозу, хоча має місце і вплив літньої діпаузи в циклі розвитку іксодових кліщів.

Література

1. Дубова О.А. Ландшафтно-кліматичні особливості розповсюдження біотопів іксодових кліщів – переносників бабезіозу собак у м. Житомир за період 2008-2009 рр. // Проблеми зоотехнії та ветеринарної медицини. Збірник наукових праць. Випуск 20, Частина 2, Том 2 Ветеринарні науки. Харків, 2009 – С. 355-359.
2. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Практикум. [В.Ф. Галат, А.В. Березовський, М.П. Прус, Н.М. Сорока]; За ред. д.в.н., професора В.Ф.Галата. - Київ. - «Вища освіта». – 2004. – 240 с.
3. Прус М.П. Епізоотична ситуація щодо бабезіозу собак в м. Чернігові / М.П. Прус // Наук. вісник НАУ. – К. - 2003. – Вип. 63. – С. 196-201.
4. Саипов Г.А. Бабезиоз собак в условиях урбанизированных территорий: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. вет. Наук / Г.А. Саипов. – Нижний Новгород, 2007 – 24 с.
5. The 12 Deadly Dozen: Wildlife-Human Diseases in the Age of Climate Change) [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.wcs.org/deadly-dozen/wcs_deadly_dozen.

КЛИМАТИЧЕСКАЯ КОРЕЛЛЯЦИЯ ЗАБОЛЕВАНИЯ СОБАК БАБЕЗИОЗОМ В Г. ПОЛТАВЕ ЗА 2010 Г.

Лепета Л.В., научный сотрудник, соискатель

Курман А.Ф. доцент, кандидат биологических наук

Грубич П.Ю., старший научный сотрудник, кандидат ветеринарных наук

Мокрый Ю.А., научный сотрудник,

Полтавская опытная станция ИВМ НААН Украины, г. Полтава

Аннотация. Выявлена сезонная динамика заболеваемости собак бабезиозом и корреляция количества случаев от среднемесячной температуры окружающей среды в г. Полтаве за 2010 год.

Ключевые слова: бабезиоз, собака, клещ, температура, окружающая среда.

CLIMATE CORRELATIONS DISEASES OF DOGS BABESIOSIS IN POLTAVA FOR 2010

Lepeta L.V., Kurman A.F., Grubich P.Yu., Mokryy Yu.A.

Poltava research department of IVM NAAN, pbivm@ukr.net

Summary. Ascertained the seasonal dynamics of disease babesiosis of dogs and correlation of the number of cases of average ambient temperature in Poltava for 2010.

Key words: babesiosis, dog tick, temperature, environment.

УДК 619:639.3:637.047

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПАРАЗИТОЦИДНОГО ПРЕПАРАТУ „БРОВЕРМЕКТИН-ГРАНУЛЯТ™” НА ПОКАЗНИКИ КРОВІ КОРОПА У ГОСТРОМУ ЕКСПЕРИМЕНТІ

Лобойко Ю.В., к.с.-г.н., доцент*

lbojko@ukr.net

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені
С.З. Ґжицького, м. Львів

Анотація. Встановлено, що „Бровермектин-гранулят™” за одноразового застосування у терапевтичній та дозах, що перевищують терапевтичну у вісім і шістнадцять разів, не виявляє токсичного впливу та не впливає на показники периферійної системи крові риб.

* Науковий консультант: д. в. н., професор Стибель В.В.